

Магістр 2 року навчання
факультету економічної інформатики ХНЕУ ім. С. Кузнеця

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ РІВНЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ В УКРАЇНІ

Анотація. Проведено аналіз мінімальної та середньої заробітної плати в країнах світу та Україні. Особливу увагу приділено ролі мінімальної заробітної плати у формуванні соціальної політики країни. Проведено дослідження відповідності мінімальної та середньої заробітної плати в країні.

Аннотация. Проведен анализ минимальной и средней заработной платы в странах мира и Украине. Особое внимание уделено роли минимальной заработной платы в формировании социальной политики страны. Проведено исследование соответствия минимальной и средней заработной платы в стране.

Annotation. The minimum and average wages in world countries and Ukraine are analyzed. Special attention is paid to the role of the minimum wage in shaping social policy. The correspondence between minimum and average wages in the country is studied.

Ключові слова: заробітна плата, мінімальна заробітна плата, соціальний захист, рівень життя.

В умовах перебудови економіки України, створення нових соціальних та економічних відносин у суспільстві, розбудови держави як незалежної та самостійної, важлива роль відводиться питанням організації оплати праці, тому що прогрес суспільства та його конкретних суб'єктів (підприємств, організацій) реалізується, перш за все, через зміцнення та розвиток особистих матеріальних стимулів, основною формою яких є оплата праці. Заробітна плата є важливим засобом підвищення зацікавленості працюючих у результатах своєї діяльності, її продуктивності. До того ж у сучасних умовах господарювання основна частка у складі витрат на робочу силу (60 – 70 %) припадає на заробітну плату [1].

Метою статті є аналіз рівня мінімальної та середньої заробітної плати в Україні порівняно з іншими країнами світу.

Мінімальна зарплата в Україні є як гарантованою державою соціальною нормою, так і нижньою межею оплати праці найманого персоналу на підприємствах усіх форм власності. Тобто працедавець законодавчо не має права платити своїм співробітникам зарплату нижче за мінімальний показник.

На базі даних (табл. 1) шляхом ранжирування країн за щомісячним мінімальним рівнем заробітної плати наявний відповідний рейтинг. Аналіз проведено шляхом перерахунку місцевої валюти в євро за курсом центральних банків кожної з країн.

Мінімальний розмір оплати праці в світі (МРОП), євро

Країна	МРОП за годину в євро	МРОП у місяць в євро	МРОП у місяць у національній валюті
Швейцарія	–	1 900,00	2 200,00 швейцарських франків
Люксембург	8,69	1 682,76	
Ірландія	8,65	1 499,33	
Бельгія	7,48	1 440,67	
Нідерланди	7,96	1 398	
Франція	8,03	1 343,77	
Велика Британія	7,36	1 202	
США	9,05	1 030	1 305 дол. США
Ізраїль	4,90	920	4 300,00 шекелів
Греція	–	684	
Мальта	3,35	634,75	
Іспанія	3,78	633,30	
Словенія	3,03	510	
Португалія	2,62	500	
Польща	1,35	350	1 317 злотих
Туреччина	–	327	760 лір
Чехія	1,58	318	8 000 крон
Словаччина	1,00	307,70	
Естонія	1,80	290	
Латвія	1,60	285	200 лат
Литва	0,92	231	800 літ
Угорщина	8,32	229	
КНР	–	189,44	1 500 юанів женьміньбі
Румунія	0,52	140	600 леїв
Росія	0,72	127	5 400 рублів
Болгарія	0,47	123	240 левів
Україна	0,63	104,27	1 147 гривень
Білорусь	5,74	123,67	1 395 000 білоруських рублів
Казахстан	–	95	18 660 тенге

На рис. 1 наочно зображено відмінність між МРОП в Україні та в країнах світу.

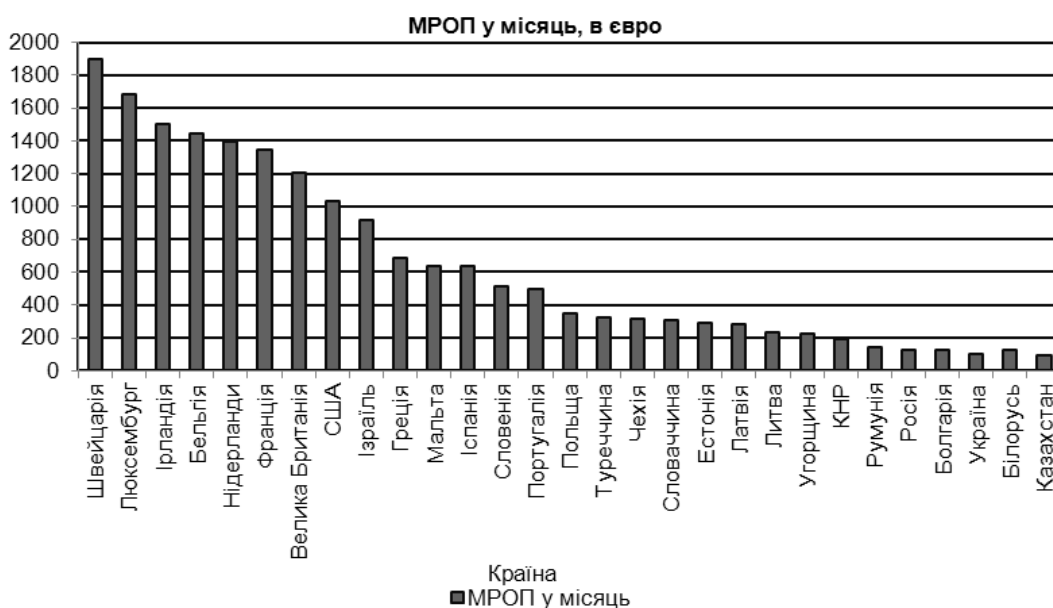

Рис. 1. Мінімальний розмір оплати праці в Україні та світі, євро

З рис. 1 та табл. 1 видно, що порівняно з країнами світу, що аналізувались, у нашій країні одне з найнижчих значень мінімальної заробітної плати. Це свідчить про рівень державної підтримки населення в соціальній сфері.

Світовий досвід переконує, що терміни корекції МЗП повинні, з одного боку, враховувати постійні зміни в динаміці цін і загальних доходів працівників із метою забезпечення захисту окремих категорій працівників, які мають найменші доходи, а з іншого – забезпечувати стабільність

тарифної системи у разі прямого або побічного впливу на неї МЗП, зменшення ризику інфляційного тиску, пов'язаного зі зростанням рівня заробітної плати і цін. Чим коротший інтервал між термінами корекції, тим більше рівень мінімальної заробітної плати співпадає зі змінами окремих критеріїв, що на нього впливають.

Якщо мінімальна заробітна плата скоріше відображає той мінімальний дохід, який гарантує держава своїм громадянам, то за допомогою показника середньої заробітної плати по країні можна визначити вартість праці та доходи звичайних громадян. У табл. 2 наведено рівень середньої заробітної плати в країнах СНД та деяких розвинутих країнах світу.

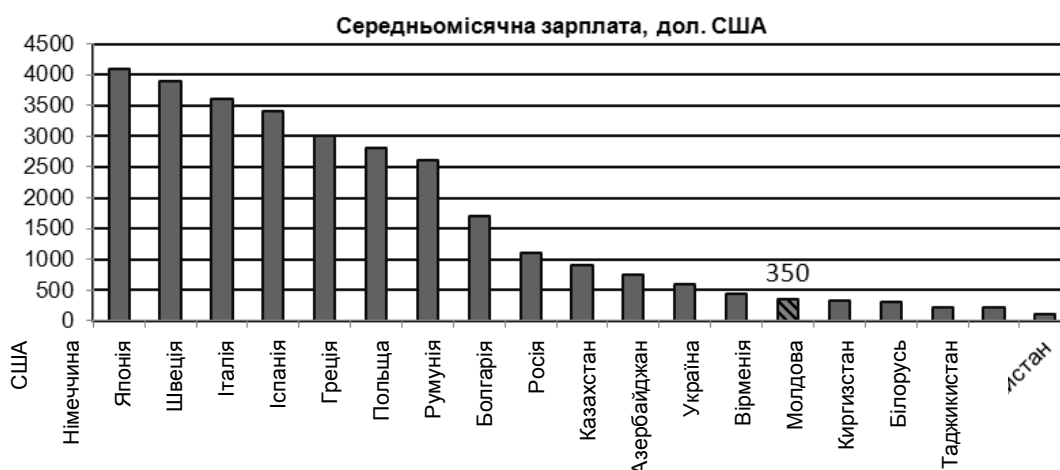
Таблиця 2

Середня заробітна плата в країнах світу в 2012 році

Країни світу	Середньомісячна зарплата, дол. США
Росія	760
Казахстан	600
Азербайджан	450
Україна	350
Вірменія	330
Молдова	300
Киргизстан	220
Білорусь	210
Таджикистан	100
Німеччина	3 900
Швеція	3 400
Італія	3 000
Іспанія	2 800
Греція	2 600
Польща	1 700
Румунія	1 100
Болгарія	900
США	4 100
Японія	3 600

Згідно з новим звітом ООН [2] за величиною середньої заробітної плати працівників у 72 країнах світу середня заробітна плата працівників становить 1 480 доларів США, що перевищує рівень заробітної плати в Україні більше, ніж у 4 рази.

Рівень середньої заробітної плати в країнах світу зображено на рис. 2.

Рис. 2. Середньомісячна заробітна плата в країнах світу у 2012 році

Як видно з рис. 2, Україна знаходиться на четвертому місці за середньою заробітною платою серед країн СНД після таких країн, як Росія, Казахстан та Азербайджан. Найменша середня зарплата в Таджикистані. Що стосується країн Європи, то тут лідирують скандинавські країни і Німеччина, у яких заробітна плата трохи нижче, ніж у США. У країнах східної Європи найбільша заробітна плата в Чехії і Польщі.

Відповідно до інформації Державного комітету статистики України [3] середня заробітна плата в середньому по країні у два рази вища, ніж мінімальна, але цього недостатньо для забезпечення потреб громадян.

Тому дуже важлива соціальна проблема перехідного періоду полягає у тому, що рівень продуктивності праці в економіці України не дає можливості гарантувати всім працюючим заробітну плату, не нижчу вартості мінімального споживчого бюджету. Більше того навіть середня заробітна плата нині в Україні далеко відстає від цієї величини.

Література: 1. Макаренко О. І. Моделювання вартості персоналу / І. О. Макаренко // Держава та регіони. – 2008. – № 4. – С. 117–120. 2. Доклад "Зароботная плата в мире в 2012 – 2013 гг." [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/dgreports/dcomm/publ/documents/publication/wcms_213968.pdf. 3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.